

Procederen in familiezaken

9 februari 2017

Praktijnsbibliotheek

Door M.S. van Gaalen

Introductie

- Doel van de middag: leren van elkaar!
- Uw sprekers

Familierechtelijke conflict

- Bijzondere aard van het conflict
- Wat betekent dat voor de rol van de advocaat
- Wat betekent dat voor de rol van de rechter

Naar de rechter

- Procesrecht (Rv. en jurisprudentie)
- De goede procesorde als norm voor de rechter
- Procesreglementen:
 - Scheiding
 - Alimentatie en bijstandsverhaal
 - Gezag en omgang
 - Adoptie
 - Overige (boek 1) zaken
 - Civiel jeugdrecht

Status procesreglementen

- Rechter ex art 133 Rv bevoegd tot vaststellen procesreglement
- Recht in de zin van art 79 RO
- Toetsbaar in cassatie
- HR 28 juni 1996, NJ 1997, 495, HR 4 april 1997, NJ 1998, 220 en HR 23 april 2004, NJ 2004, 350, HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064

Omvangrijk verweerschrift

Indien de rechter van oordeel is dat het verweerschrift te omvangrijk of niet eenvoudig te doorgronden is, kan hij maatregelen treffen om te waarborgen dat de wederpartij voldoende gelegenheid heeft om dat stuk te bestuderen. De beslissing van het hof om geen kennis te nemen van het verweerschrift getuigt dan ook van een onjuiste rechtsopvatting.

HR 29 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:155

Redelijke verhouding

De sanctie op het niet in acht nemen van de termijnen van het pilotreglement dienen in een redelijke verhouding te staan tot het verzuim.

HR 17 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1064

HR 19 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ2904

Gedragsregel 14

Gedragsregel 14.1:

Bij het bepalen van het tijdstip van overleggen van stukken aan de rechter aan wiens oordeel of de instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen dient de advocaat er rekening mee te houden dat de wederpartij een reactie daarop voldoende zorgvuldig moet kunnen voorbereiden.

Hoor en wederhoor

Art. 19 Rv:

De rechter stelt partijen over en weer in de gelegenheid hun standpunten naar voren te brengen en toe te lichten en zich uit te laten over elkaars standpunten en over alle bescheiden en andere gegevens die in de procedure ter kennis van de rechter zijn gebracht, een en ander tenzij uit de wet anders voortvloeit.

Hoor en wederhoor

Vervolg art 19 Rv:

Bij zijn beslissing baseert de rechter zijn oordeel, ten nadele van een der partijen, niet op bescheiden of andere gegevens waarover die partij zich niet voldoende heeft kunnen uitlaten.

Onredelijke vertraging

Art. 20 Rv:

1. De rechter waakt tegen onredelijke vertraging van de procedure en treft, zo nodig, op verzoek van een partij of ambtshalve maatregelen. (HR 15 april 2016, ECLI:NL:HR:2016:666)
2. Partijen zijn tegenover elkaar verplicht onredelijke vertraging van de procedure te voorkomen.

De waarheid

Art. 21 Rv:

Partijen zijn verplicht de voor de beslissing van belang zijnde feiten volledig en naar waarheid aan te voeren. Wordt deze verplichting niet nageleefd, dan kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hij geraden acht.

Rb Amsterdam 9 april 2013,
ECLI:NL:RBAMS:2013:BZ9256

Het bevel

Art. 22 Rv:

De rechter kan in alle gevallen en in elke stand van de procedure partijen of een van hen bevelen bepaalde stellingen toe te lichten of bepaalde, op de zaak betrekking hebbende bescheiden over te leggen.

Het bevel

Vervolg art. 22 Rv

Partijen kunnen dit weigeren indien daarvoor gewichtige redenen zijn. De rechter beslist of de weigering gerechtvaardigd is, bij gebreke waarvan hij daaruit de gevolgtrekking kan maken die hij geraden acht.

Vertaling van producties

Geen wettelijke regeling schrijft voor dat producties die worden overgelegd in een geding bij de civiele rechter, dienen te zijn gesteld in de Nederlandse taal.

HR 15 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:65

Vertaling producties

- Geen vertaling nodig als de rechter en de wederpartij een vertaling niet nodig hebben voor een goede beoordeling van producties.
- Producties in de Engelse, Franse en Duitse taal behoeven in beginsel geen vertaling, in andere vreemde taal wel.
- Rechter kan niettemin een vertaling verlangen en dient partij daartoe in de gelegenheid te stellen, tenzij strijd met goede procesorde.

Procesreglement scheiding

1.8:

Bescheiden die in een vreemde taal zijn gesteld, moeten zijn voorzien van een beëdigde vertaling in de Nederlandse taal, tenzij het eenvoudig leesbare stukken betreft, zoals de huwelijksakte en geboorteakte, gesteld in de Engelse, Franse of Duitse taal.

Inhoud procesdossier

- Omvang processtuk
- Integratie producties in processtuk
- Overzicht met producties
- Tabbladen
- Norm: advocaat moet desgevraagd ter zitting de vindplaats prompt kunnen tonen

Issues voor de advocatuur

- Aanpak rechter ter zitting (pleiten of eerst vragen)
- Afwijken van het procesreglement
- Draagkrachtberekening (joepie: eindelijk ingevoerd)
- Ongelijkheid in spreektijd op zitting
- Proces-verbaal opgemaakt na behandeling

Onderhandelingen ter zitting

- Gedragsregel 13:

Omtrent de inhoud van tussen advocaten gevoerde schikkingsonderhandelingen mag aan de rechter aan wiens oordeel of instantie aan wier oordeel de zaak is onderworpen, niets worden medegedeeld zonder toestemming van de advocaat van de wederpartij.

Onderhandelingen ter zitting

- Is een schikking ter zitting een goede schikking?
- Het voorlopige oordeel
- Interventies van de advocaat
- Interventies van de rechter

Kindgesprek

- Moment
- Kinderen jonger dan 12 jaar
- De oproepingsbrief
- Wel/niet gehoord worden
- Onbekendheid met gesprek andere ouder
- Kind ook horen bij geregelde echtscheiding?

Rol bijzonder curator

Art. 1:250 BW:

- Verzorging, opvoeding, vermogen
- Belangenstrijd
- Op verzoek van een belanghebbende of ambtshalve
- In belang van het kind
- Vertegenwoordiger in en buiten rechte

Rol bijzonder curator

- Wat is de taak van de bijzonder curator?
- Naast een beschermingsmaatregel?
- Inzetten bij (v)chtscheiding
- Pilot rechtbank Zeeland-West-Brabant, Breda
- Opleiding tot bijzonder curator